

man ogsaa maa gøre sig fortrolig med for at kunne forstaa det Lovforslag, som den højtærede Minister forelægger. Der er jo nemlig to Parter i Skolen. Den ene er Læreren, men Skolen er ikke til for hans Skyld. Den anden Part er Barnet, og det er for Barnets Skyld, Skolen og Læreren eksisterer. Men Barnet er et Begreb, som kan tages i forskellig Betydning; man kan tænke forskelligt om det, og naar man analyserer, hvad den enkelte faktisk tænker sig, vil man komme til det Resultat, at sociale Anskuelse enten bevidst eller ubevidst ligger bagved det, der tænkes, naar man taler om Barnet. Derfor vil jeg gerne pointere, at naar mit Parti stiller Forslag til en Læreruddannelse til Bedste for Børnene, saa har vi den sociale Baggrund, at det er til Bedste for ethvert Barn i vort Samfund. Vi har den Anskuelse, at Barnet principielt er en Samfundsværdi, og at man derfor fra første Færd bør hjælpe Børnene til saadanne Livskaar, at de medfødte værdifulde Anlæg paa bedst mulig Maade kan komme til Udfoldelse, baade af Hensyn til det enkelte Barn og ogsaa derigennem af Hensyn til det hele Samfund. Derfor vil det vise sig ved de følgende Lovforslag, som Ministeren kommer til at forelægge, at de alle sammen har den Grundbetragtning bag sig, at Barnet principielt er en Samfundsværdi, og at Børnene derfor ved Starten saa vidt muligt skal stilles paa samme Linie, saaledes at det bliver deres medfødte værdifulde Anlæg, der er bestemmende for, hvor langt de kommer frem, hver enkelt personlig.

Men dernæst har vi en anden Opfattelse, som ogsaa er retningsgivende for Lovforslagets Betydning, og det er det, at i den Udvikling, som den enkelte kommer til at gennemløbe, har det den største Betydning, at Udviklingen foregaar i højest mulig Grad ved Barnets Selvvirksomhed, ved Forløsningen af Barnets egen iboende Trang til at foretage sig noget værdifuldt, noget nyttigt. Og det er mig en overmaade stor Glæde, at det under Forhandlingerne i den store Skolekommission lykkedes at faa denne Tanke enstemmigt udtrykt i samtlige Lovforslag. Man har uden Partihensyn været enig om, at i alle Arter af Skoler skal Barnet saa vidt muligt udvikle sig ved at udfolde Selvvirksomhed. Den Sætning staar angaaende Forskoleundervisning, angaaende Folkeskolens ældre Klasser, angaaende Realskolen, angaaende Gymnasierne, og den fremgaar indirekte af, hvad der staar i Lovforslaget om Læreruddannelsen. Man har fra enkelte Sider i den offentlige Kritik sagt,

at den store Skolekommission, som den kaldtes, ikke havde fremsat Forslag, der var af nogen nævneværdig Betydning. En saadan Tanke skyldes Mangel paa Evne til at vurdere paa det specifikt pædagogiske Omraade. I den enkelte Sætning, som direkte eller indirekte staar i alle Lovforslag, er der givet en helt ny Opdragelsesform. Medens Læreren i vore Dage ikke har noget Tilhold i Loven og kan møde Modstand fra Autoriteterne, hvis han lægger Vægt paa Elevernes Selvvirksomhed, vil det blive omvendt for Fremtiden, fordi Læreren da i selve Loven med Hensyn til hver enkelt Skoleform vil have en Støtte i Ryggen overfor en eventuelt vrangvillig Autoritet, naar han søger at give Opdragelse gennem at fremkalde den størst mulige Selvvirksomhed fra Disciplenes Side.

Det er disse to Grundtanker, som ikke direkte er udtrykt i selve Lovforslaget, der maa være vejledende for enhver, som vil undersøge, hvad det virkelig betyder.

Saa kommer det Spørgsmaal: Hvorledes skal vi uddanne Folkeskolens Lærere, naar vi ønsker at naa dette Maal? Og dér er det ganske naturligt først at rejse det Spørgsmaal: Hvorledes skal det unge Menneske være beskaffet i det Øjeblik, han ønsker at indtræde i Lærerskolen? Hvad den Ting angaar, har man med Rette sagt, at de Fordringer, der i dette Øjeblik stilles, er saa smaa, at Lærerskolen har et alt for stort Arbejde med at meddele de unge Mænd og Kvinder den nødvendige Viden, og at man som Følge deraf slet ikke kan faa Tid til i tilstrækkelig Grad at give dem Øvelse i Selvvirksomhed. Og det er jo en given Ting, at det maa de have, der senere som Lærere og Lærerinder skal kunne arbejde paa denne Maade i Folkeskolen. Derfor anser jeg det for i høj Grad prisværdigt, at den højtærede Minister foreslaar, at den, der ønsker at blive optaget som Elev i en Lærerskole, skal bestaa en Optagelsesprøve, som viser, at vedkommende med Hensyn til Udvikling og Viden staar paa et Standpunkt som det, der kan karakteriseres ved Realeksamens Standpunkt, dog saaledes, at de, der har en tilstrækkelig god Prøve i Forvejen, kan blive fritaget.

Dernæst er det naturligt at spørge: Hvem skal saa have Adgang til Lærerskolerne paa denne Betingelse? Hvad det angaar, gaar Lovforslaget ud paa at give lige Adgang for Mænd saavel som for Kvinder, at aabne Statens Lærerskoler for alle, baade Mænd og Kvinder, som vil uddannes sig til Lærere, og som ved at bestaa denne Prøve eller paa anden Maade